

IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION SIYOSAT VA UNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI

Sodiqova Nigora To'rayevna

Osiyo Xalqaro Universiteti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11672781>

Annotatsiya. O'zbekiston iqtisodiyotining oldida juda muhim strategik masallardan biri turibdi. Bu masala texnologik krizisdan chiqish va ishlab chiqarishning past industrial texnologik usulining shakllanishining tug'unli yo'nailishlarida uzilishlar paydo qilish. Bunday yo'nailishlar orasida kosmos, aviatsiya, biotexnologiya, elektronika va informatika sohalaridagi tovarlar va texnologiyalarni belgilash mumkin.

Kalit so'zlar: modernizatsiya, texnologik, import, innovatsiya, innovatsion siyosat.

INNOVATIVE POLICY AND FEATURES OF ITS FORMATION IN THE CONTEXT OF ECONOMIC MODERNIZATION

Abstract. One of the most important strategic issues is facing the economy of Uzbekistan. This is the issue of getting out of the technological crisis and creating disruptions in the key directions of the formation of the low industrial technological method of production. Such areas include goods and technologies in the fields of space, aviation, biotechnology, electronics and informatics.

Key words: modernization, technological, import, innovation, innovation policy.

ИННОВАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА И ОСОБЕННОСТИ ЕЕ ФОРМИРОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ

Аннотация. Один из важнейших стратегических вопросов стоит перед экономикой Узбекистана. Это вопрос выхода из технологического кризиса и создания сбоев на ключевых направлениях формирования малоиндустриального технологического способа производства. К таким направлениям относятся товары и технологии в области космоса, авиации, биотехнологий, электроники и информатики.

Ключевые слова: модернизация, технологический, импорт, инновации, инновационная политика.

O'zbekiston spetsifikasini hisobga olgan holda yuqorida aytib o'tilgan yuqori texnologiyaning tarmoqlarini rivojlanish yo'nailishlarini stimuloirrovkasidan tashqari iste'molchilar kompleksi tarmoqlarining kordinal texnik qayta yaxshilanishi lozim, eng avvalo, ishlab chiqaruvchilarni. Bu O'zbekiston bozorini import ekspansiyasidan ko'ra arzonroq va sifatsizroq tovarlarning importidan chegaralash, ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvlash uchun lozim.

Innovatsion tadbirkorlarning ilrniy-texnika faoliyatlarini qo'llab-quvvatlash sohasida mamlakatning maxsus siyosatini ishlab chiqish va qo'llash lozim. Mamlakat informatsion sistemasini qo'llab-quvvatlash potentli fondlarni yaratish loyihalarini sug'urtalash, qo'llab-quvvatlash metodlari va shakllarini qo'llash evaziga innovatsion sferaga kapital qo'yilmasini stimuloirrovka qilish kerak.

Davlat siyosatining strategik maqsadi bo'lib, XXI asrda O'zbekistonning mustahkam iqtisodiy rivojlanishini ta'minlaydigan ishlab chiqarishning past industrial texnologik usuli strukturasi shakllantirish, bazaviy innovatsiyaning kirib kelishini amalga oshirish hisoblanadi.

Texnologik bog'lanishning muhim bosh instrumentlaridan bo'lib investitsiyalarning innovatsiyalarga, innovatsion tadbirkorlikka burilishi hisoblanadi. Mamlakat quyidagi kuch va vositalarni shu yoida sarflashi lozim. O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiya qilishning hozirgi bosqichida investitsion faoliyatini amalga oshirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish talab etilmoqda. Investitsiya bozorini shakllantirish investitsiya resurslarini to'plash, jamg'armalarni investitsiyalarga aylantirish, ulardan foydalanish samaradorligini oshirish muammolarini hal etishning zaruriy sharti hisoblanadi¹.

Mamlakatimizni modernizatsiya qilish yo'lida amalga oshirilayotgan faol investiya siyosati va o'zlashtirilayotgan xorijiy investitsiyalar tahlili olib borilganda quyidagilar ko'rsatkichlar iqtisodiyotning tiklanish va o'sish sur'atlariga ta'sir ko'rsatmoqda"².

Mamlakat siyosati innovatsion tadbirkorlik aktivizatsiyasining samarali shakllaridan foydalanishni oldindan belgilashi va ayniqsa, moliyaviy sanoat guruhlarining va xoldinglarning funkcionirovka mexanizimi innovatsion faoliyat bilan shug'ullanuvchi yirik strukturalarni qo'llab-quvatlashi bilan birga kichik innovatsion tadbirkorlikning ham shakllantirishi lozim. Bugungi kunda 90% ga yaqin innovatsion faoliyat subyektlari davlatga qarashli boimagan sektorga tegishli.

Shunisi tushunarliki, mamlakat o'z zimmasiga innovatsion faoliyatni innovatsion ta'minlanishini ololmaydi. Biroq mamlakat davlatga qarashli bo'lmagan investitsion korporatsiya, banklar investitsion resurslarni mobilizatsiya qilish va ularni mamlakat uchun ahamiyatliroq realizatsiyasiga yo'naltirishi mumkin va kerak. 80-yillarga kelib, AQSH va boshqa G'arbiy davlatlarda kichik biznes innovatsion mexanizimning eng muhim komponenti, uzoq muddatga iqtisodiyotning gullab yashnashiga olib keluvchi investitsiya obyekti, deb tan olindi.

Innovatsion faoliyatining rivojlanishi uchun quyidagi jihatlarni belgilash lozim:

- intellektual shaxsiylikni huquqiy qo'riqlash sistemasini yaratish O'zbekistonda tugallanmagan;

- mamlakatning «Tovar belgisi va patentlar» bo'yicha O'zbekiston agentligining yuqori patentli to'loyini shakllantirishi to'g'risidagi qonuniga ko'ra sud tartibida tortishuv savollarining yechilishiga O'zbekiston fuqarolarining konstitutsion huquqini amalga oshirilishini ta'minlash;

- mamlakatning federal budjet vositalaridan yaratilgan intellektual shaxsiylik obyektiari va ular bilan bog'liq texnologiyalarga bo'lgan aniqqik yo'qigidan sanoat innovatsiyasining rivojlanishi oqsamoqda;

- haligacha biznesda kashfiyotchilik bazasida oldi texnologiyalaridan foydalanish stimuloirvaniyasining tashkiliy-huquqiy mexanizimi yaratilmagan, shuningdek, kichik tadbirkorlik sohasida ham O'zbekiston fuqarolarining intellektual shaxsiylik sohasida yaratuvchanligining rivojlanishini va kashfiyotchiligini rag'batlantirish siyosatining sustligi.

Respublikada davlat boshqaruvi vakolatlarini cheklash va vazifalarni nomarkazlashtirish bir necha yo'nalishlar bo'yicha amalga oshirilmogda:

¹ Karimov N. Investitsion faoliyatni qimmatli qog'ozlar orqali moliyalashtirishdagi muammolar va ularni hal etish yo'llari. /Iqtisodiyot va ta'lim. 2011 y., 5-son.

² Islom Karimov. 2012 yil Vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko'taradigan yil bo'ladi. T.: O'zbekiston, 2012 yil, 4-bet.

- bir paytning o'zida tarmoq boshqaruvidan funksional boshqaruvga o'tishnazarda tutuvchi gorizontol nomarkazlashtirish:

- davlat va xo'jalik boshqaruvi vazifalarining bo'inishi, bosqichma-bosqich tarzda tegishli xo'jalik birlashmalarini nazorat ishlaridan ozod qilinishi;

- vertikal tarmoq dekonsenratsiyasi. Bu jarayon respublika organlari vazifalarining bir qismini quyi tuzilmalariga, jumladan, xususiy sektorga berish orqali amalga oshiriladi;

- resurslarning markazlashtirilgan taqsimotini butunlay tugatish, mavjud taqsimlash tizimini bekor qilmasdan davlat va xo'jalik boshqaruvi organlarining korxonalar faoliyatiga aralashuvini nomarkazlashtirib va qisqartirib bo'lmaydi;

- vazifalarning bir qismini respublika markazidan joylardagi davlat boshqaruvi organlariga o'tkazish. Hozirda mintaqalar mamlakatimizning ijtimoiy-iqtisodiy hayotida tobora faol subyekti bo'lib bormoqda;

- davlat hokirniyati vazifalarini fuqarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlariga berish.

Innovatsion faoliyatning samaradorligi uning boshqaruvi bilan bog'liqdir.

Mamlakatimizda iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida innovatsion siyosat o'tkazilishi yo'lida amalga oshirilayotgan ishlar maqtovga sazovordir. Respublikada innovatsion loyihalar doirasida energiya va resurslarning tejamkor texnologiyalarini o'zlashtirish va fan sig'imi yuqori bo'lgan mahsulot turlarini ishlab chiqarishni takomillashtirishga yo'naltirilgan loyihalarga bo'lgan e'tib alohida ahamiyatga egadir. Shu davr ichida «O'z kimyosanoat» DAKga sanoatda qo'llash uchun 23 ta texnologiya va ishlanmalar topshirildi. Mazkur texnologiya ishlanmalarni «O'z kimyosanoat» DAK tasarrufidagi korxonalarda o'zlashtirish maqsadida bir necha bosqichli innovatsiya mexanizmi ishlab chiqildi.³

Natijada Samarqand kimyo zavodida mahalliy xom ashyodan yangi nitrokalts fosfatli o'g'it ishlab chiqarish texnologiyasi o'zlashtirildi. Zavodda mavjud bo'lgan texnologik uskunalar bilan bir qatorda yangi ishlangan uskunalar asosida o'g'it ishlab chiqaruvchi sanoat tizimi ishga tushirildi.

Natijada o'g'itning ozuqalik darajasi superfosfatnikiga nisbatan ikki marotaba yuqori bo'lishiga erishildi. Nitrokaltsiy fosfatli o'g'itni ishlab chiqarishning bir yillik quvvatini ming tonnaga etkazishga erishildi. Bu innovatsion yangilik respublikada qurish zarur bo'lgan oltingugurt ishlab chiqarish korxonasini qurish shart emasligi sababli katta miqdorda valyuta va moddiy boyliklarni tejashni ta'minladi. Innovatsion yangiliklardan yana biri - bu Olmaliq tog'-metallurgiya kombinati faoliyati natijasida 12 mln. tonna yig'ilib qolgan chiqindini qayta ishlash loyihasidir.⁴ Buni amalga oshirish asosida qo'shimcha turli rangli metallar olinib va ekologik muhitni yaxshilash mumkin.

Ilmiy tadqiqotlar ko'rsatishi bo'yicha bu chiqindilar tarkibida 30-35 foiz temir, 11,5 foiz mis, 30-35 foiz kremniy dioksidi va 0,4-0,6 g/t oltin borligi aniqlangan. OTMKning mis zavodida chiqindilardan ferrosilitsiy, rangli va qimmatbaho metallarni ajratib olish texnologiyasi ishga tushirildi. Natijada 1 tonna chiqindidan 286 kg temir, 359, kg kremniy dioksidi va 30 kg mis ajratib olindi. Og'ir metallurgiya sanoati uchun zarur bo'lgan oyiga 5 tonna 20 rusumli

³ J. Moliya. Toshkent.2012 yil. № 5-6. 124 bet

⁴ J. Moliya. Toshkent.2012 yil. № 5-6. 124 bet

ferrositsiliy qorishmasi ishlab chiqarish texnologiyasi o'zlashtirildi. Iqsodiy samaradorlik 5 tonna olingan mahsulotdan 12 mln. so'mni tashkil etdi. Energetika sanoati respublika iqtisodiyotining asosiy tarmoqdaridan biri hisoblanadi. Bu sanoat korxonalarini atrof-muhitni ifloslantiruvchi asosiy manbalardan hisoblanadi. Jumladan, Angren GRESi 42 yildan ortiq faoliyat olib borishi davrida 15 mln. tonnadan ortiq kul chiqindilarini chiqarishi atrof-muhitning ifloslanishiga olib kelmoqda.

O'tkazilgan innovatsion tadqiqotlar asosida kulning tarkibida 35 foizgacha temir va alyuminiy qotishmalari, 20 foizdan ortiq kaltsiy oksidi borligi aniqlangan va chiqindilarni qayta ishlash va ulardan metall qorishmalarini ajratib olish quvvati 100 kg/soat bo'lgan qurilma texnologiyasi yaratildi va ishlab chiqarishga joriy etildi. Natijada 100 kg chiqindi-kul tarkibida 90,9 foiz temir elementi bo'lgan, GOST 1412-85, 1415-83, 1583-93 talabiga mos keladigan 55 kg qorishmalar olingan va yillik iqtisodiy samaradorlik 15,4 mln. so'mni tashkil qildi.⁵

Andijon viloyatida to'qimachilik korxonalarida yiliga hosil bo'layotgan 500 tonna chiqindini qayta ishlash maqsadida quvvati yiliga 700 ming kv.metr noto'qima mato ishlab chiqaradigan texnologik tizim ishga tushirildi.

Qishloq xo'jaligi sohasida olib borilayotgan innovatsion ilmiy-tadqiqot ishlari asosan qurg'oqchilikka chidamli va yuqori hosilli paxta navlarini ishlab chiqarishga yo'naltirilgan.

Natijada g'o'zaning yangi «Denov» navi yaratilib, Surxondaryo viloyatining sho'rlanish darajasi yuqori bo'lgan erlarida davlat sinovidan o'tkazildi. Sinovlar natijalariga ko'ra, bu navning suv iste'mol qilishi boshqa navlarga nisbatan 30-35 foiz kamdir.

Innovatsion investitsiyalashtirish faoliyatini rivojlantirish tibbiyot va farmakologiya sohasida alohida ahamiyatga ega. Andijon tibbiyot institutida anemiya kasalligini davolashda qo'llaniladigan mahalliy «Gemalin» preparatini ishlab chiqarish texnologiyasi yo'lga qo'yildi.

Ishlab chiqarilgan 10,5 ming flakon «Gemalin» preparati yordamida 3500 nafar anemiya bilan kasal bo'lgan bemorlar davolandilar. Natijada davolash uchun ketadigan xarajatlar o'rtacha 35-40 foizga kamayishi xisobiga 52 mln. so'mdan ortiq moddiy mablag' tejab qolindi.

Mamlakat miqyosida innovatsion faoliyat bozor talablarini e'tiborga olgan holda iqqisodiyotning barcha tarmoqlarini qamrab olishi zarur. Aks hodda soha va tarmoqlarni samarali rivojlantirish uchun zarur bo'lgan miqdorda foydani olishga erishish qiyin muammo bo'lishi bilan birga ishlab chiqarish jarayonini kengaytirilgan takror ishlab chiqarish shaklida olib borishga salbiy ta'sir etadi.

Hozirgi iqqisodiy sharoitda innovatsiya faoliyatini rivojlantirishda ma'lum darajada tashkiliy iqtisodiy qiyinchiliklar mavjud, bular quyidagilardan iborat:

- xo'jalik yurituvchi sub'ektlarining ishlab chiqarish quvvatlaridan to'liq foydalanmasliklari oqibatida innovatsiya faoliyatini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan xususiy mablag'larning etishmasligi;

- korxonalarda innovatsion faoliyat bilan shug'ullanuvchi maxsus bo'limlarning yo'qligi;

- innovatsiya faoliyatini olib borish uchun zarur bo'lgan nazariy va amaliy jihatdan boy tajribalarga ega bo'lgan malakali kadrlarning etishmasligi;

⁵ J. Moliya. Toshkent.2012 yil. № 5-6. 125 bet

- innovatsiya faoliyatini olib borish uchun maxsus laboratoriya, ishlab chiqarish bilan bog'liq bo'lgan jihozlarning etishmasligi;

- xorijiy mamlakatlardan innovatsion mahsulotlarning kirib kelishi respublika iqtisodiyoti tarmoqlarida innovatsion faoliyatni rivojlantirishga salbiy ta'sir ko'rsatishi.

Innovatsiyalarni yaratish uchun ajratilgan mablag'lardan foydalanishni nazorat qilish, undan samarali foydalanish uslublarini takomillashtirish, innovatsiya ishlarini olib boruvchi sub'ektlar o'rtasidagi munosabatlarni takomillashtirish ularning manfaatdorligi va javobgarligi bilan bog'liq.

Yuqorida qayd etib o'tganimizdagidek, innovatsion faoliyat ytarli darajada investitsiya mablag'lari bilan ta'minlanish darajasiga bog'liq. Bu muammoni hal etish, respublikada ilmiy-tadqiqot ishlarini rivojlantirish uchun imtiyozli innovatsion kredit mablag'larini beruvchi innovatsion bank tizimini tashkil etish hozirgi davr talabiga javob beradi, deb hisoblaymiz.

REFERENCES

1. Alimova, S. (2024). THE ROLE OF UZBEK PEDAGOGY IN DEVELOPING THE SPIRITUALITY OF FUTURE TEACHERS. *Modern Science and Research*, 3(5), 386-392.
2. Alimova, S. (2024). THE MAJOR FACTORS INFLUENCING ON CAREER DEVELOPMENT AND ON ADVANCE OF A CAREER LADDER. *Modern Science and Research*, 3(5), 417-425.
3. Alimova, S. (2024). THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM. *Modern Science and Research*, 3(2), 385-390.
4. Shamsiya, A. (2023). HR MANAGEMENT AND COACHING IN THE INNOVATIVE ECONOMY AS A METHOD OF BUSINESS MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 2(10), 712-717.
5. Alimova, S. O. FEATURES OF THE STRATEGIC MANAGEMENT SYSTEM OF INDUSTRIAL ENTERPRISES.
6. Shadiyev, A. K. (2023). FUNCTIONS, METHODS, MANAGEMENT DECISIONS AND SOCIAL FACTORS OF EDUCATIONAL MANAGEMENT. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157)*, 1(9), 87-93.
7. Шадиев, А. Х. (2020). Факторы, влияющие на развитие экотуризма. *Достижения науки и образования*, (5 (59)), 31-32.
8. Shadiyev, A. (2022). О 'QUV EKSKURSIYASI-TURIZMNI O 'QITISHNING INNOVATSION USULI SIFATIDA. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 13(13).
9. Davronov, I. O., & Shadiyev, A. K. (2020). The cost-effectiveness of improving the quality of hotel services. *Academy*, (4), 40-42.
10. Khalilov, B. B. (2024). ROLE OF INTERNAL AUDITING IN INTERNATIONAL COMPANIES. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 413-419.
11. Bahromjon, X., & Nargiza, N. (2023). THE PROCEDURE FOR DRAWING UP FINANCIAL STATEMENTS IN JOINT-STOCK COMPANIES ON THE BASIS OF

- INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS. *Modern Science and Research*, 2(10), 805-811.
12. Bahodirovich, K. B. (2024). RISK-BASED FINANCIAL INSTRUMENTS: THEORIES AND CONCEPTS. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 373-378.
 13. Supiyevna, B. M. (2024). DISTINCTIVE FEATURES OF PERSONAL MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 134-139.
 14. Базарова, М. С., Шарипова, М., & Нуруллоев, О. (2021). “РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ” ДА АҲОЛИНИНГ ИШ БИЛАН БАНДЛИГИ ХУСУСИЯТЛАРИ. САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ, 482.
 15. Бобоев, А. Ч., & Базарова, М. С. (2019). Хорижий инвестицияларнинг жозибadorлигини ошириш. *Интернаука*, (22-3), 88-90.
 16. Supiyevna, B. M. (2022). Innovatsion iqtisodiyotda inson kapitalini boshqarish tizimini takomillashtirish.
 17. Bazarova, M. S., & Shahboz, K. (2022). Ways to increase the efficiency of available tourist facilities in Uzbekistan. *Scientific approach to the modern education system*, 1(10), 16-18.
 18. Bazarova, M. (2024). DISTINCTIVE FEATURES OF PERSONAL MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS. *Modern Science and Research*, 3(1), 563-567.
 19. Жумаева, З. К. (2023). ПУТИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 530-533.
 20. Jumayeva, Z. (2024). DEVELOPMENT OF CREATIVE INDUSTRIES AS A FACTOR OF GROWTH OF NATIONAL ECONOMY: REVIEW OF FOREIGN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 3(2), 241-246.
 21. Jumayeva, Z. Q. (2017). THEORIES OF ENSURE STABILITY IN LABOUR MARKETS OF DEVELOPED COUNTRIES. *Инновационное развитие*, (4), 64-66.
 22. Nafisa, R. (2024). Organization of Management in Small Business and Private Entrepreneurship. *Miasto Przyszłości*, 48, 503-509.
 23. Junaydulloevich, A. A., Bakhriddinova, A. N., & Olimovna, R. N. Business and Product Delivery in the Context of Covid-19. *JournalNX*, 1305-1307.
 24. кизи Рахмонкулова, Н. О. (2023). КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИНГ ҲУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ. " Экономика и туризм" международный научно-инновационной журнал, 6(14).
 25. Таирова, М. М., Аминова, Н. Б., & Рахманкулова, Н. О. (2020). Стратегия развития управления цепями поставок в обрабатывающей промышленности. *International scientific review*, (LXXI), 56-58.
 26. Ibdulloyevich, I. E. (2024). XIZMAT KO 'RSATISH KORXONALARINING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA AFZALLIKLARI.
 27. Ibdulloyevich, I. E. (2024). XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.

28. Ibodulloyevich, I. E. (2024). ZAMONAVIY MENEJMENT VA UNING USULLARINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI.
29. Ibodulloyevich, I. E. (2024). XIZMAT KO 'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING TASHKILYIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 608-615.
30. Ikromov, E. (2024). A METHODOICAL APPROACH TO EVALUATING THE EFFICIENCY OF SERVICE ENTERPRISES. *Modern Science and Research*, 3(5), 180-188.
31. Ikromov, E. (2024). THE IMPORTANCE OF ETHICS AND CULTURE IN THE INTRODUCTION OF MODERN METHODS OF MANAGEMENT. *Modern Science and Research*, 3(5), 171-179.
32. Ibodulloyevich, I. E. (2024). MENEJMENTNING ZAMONAVIY USLUBLARINI JORIY ETISHDA ETIKA VA MADANIYATNING AHAMIYATI.
33. Ibodulloyevich, I. E. (2024). XIZMAT KO 'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI BAHOLASHGA USLUBIY YONDASHUV.
34. Zamira, J. (2024). ENSURING ECONOMIC SECURITY IN THE BANKING SECTOR. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 343-348.
35. Jumayeva, Z. (2024). IQTISODIYOT RIVOJIDA INNOVATSIYANING AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 3(5), 504-511.
36. Jumayeva, Z. (2024). MOLIYAVIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI MILLIY IQTISODIYOT BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING USTUVOR YO 'NALISHLARI. *Modern Science and Research*, 3(5), 512-518.
37. Bustonovna, D. Z. (2024). CREATIVE THINKING AND ITS APPLICATION IN ECONOMICS.[Data set]. Zenodo.
38. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONANING MOLIYAVIY BAQARORLIGI: OMILLARI VA KO 'RSATKICHALARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 140-146.
39. To'rayevna, S. N. (2023). YETAKCHILIK USLUBI SIFATIDA MURABIYOTDAN FOYDALANISH MENEJERLARNI TAYYORLASH. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 399-408.
40. To'rayevna, S. N. (2023). DEMOKRATIYA VA IQTISODIYOT O'RTASIDAGI MUNOSABAT" SIYOSIY SHAXS" NAZARIDAN. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 387-394.
41. Sodiqova, N. (2023). A POLITICAL ECONOMY ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY. *Modern Science and Research*, 2(12), 559-568.
42. Sodiqova, N. (2024). TECHNOLOGY DISCOURSE AND THE POLITICAL ECONOMY OF NEW MEDIA. *Modern Science and Research*, 3(2), 376-384.
43. Akbarovna, N. N. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOT SOHALARDA VA ELEKTRON TIJORAT RIVOJLANISHIDA MAMLAKATNING IQTISODIY SALOHIIYATI.
44. Akbarovna, N. N. (2024). DAVLAT SOLIQ QO 'MITASINING AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINI RAQAMLASHTIRISH STRATEGIYASI.

45. Naimova, N. (2024). STRATEGY OF MARKETING RESEARCH. *Modern Science and Research*, 3(5), 306-312.
46. Akbarovna, N. N. (2024). DAVLAT BOSHQARUV ORGANLARI–MA’MURIY HUQUQ OBYEKTI SIFATIDA. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 371-377.
47. Hakimovich, T. M. (2023). HR BOSHQARMASIDA KPI TIZIMI.
48. Toshov, M. (2024). MODERN MANAGEMENT AND DIGITALIZATION. *Modern Science and Research*, 3(5), 728-734.
49. Hakimovich, T. M. (2024). THE SYSTEM OF KEY PERFORMANCE INDICATORS AS A TOOL IMPROVEMENTS MANAGEMENT OF THE ORGANIZATION. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 353-358.
50. Toshov, M. (2023). HR BOSHQARMASIDA KPI TIZIMI. *Modern Science and Research*, 2(12), 470-476.
51. Toshov, M. (2023). CREATIVE ECONOMY: ESSENCE AND STRUCTURE. *Modern Science and Research*, 2(12), 499-505.
52. Toshov, M. (2023). FORMATION OF PRINCIPLES HR (HUMAN RESOURCE) BASED ON KEY INDICATORS (KPI). *Modern Science and Research*, 2(12), 477-482.
53. Mahmudovna, Q. G. (2024). Oliy ta’lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion faoliyatning ahamiyati.
54. Mahmudovna, Q. G. (2024). Oliy ta’lim muassasalari raqobatbardoshligini tavsiflovchi omillar. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 620-627.
55. Mahmudovna, G. G. (2024). Competitive strategies, the importance of using innovation in their implementation. *Iqtisodiyot va zamonaviy texnologiya jurnali| journal of economy and modern technology*, 3(5), 8-14.
56. Mahmudovna, Q. G. (2024). Raqobat strategiyalari, ularni amalga oshirishda innovatsiyalardan foydalanishning ahamiyati. *Iqtisodiyot va zamonaviy texnologiya jurnali| journal of economy and modern technology*, 3(5), 15-21.